

Diabolodag NouW 22-9-2017: “Scheid nou toch uit”

Vrijdag 22 september 2017, de wekker gaat vroeg. Om 10:00 mogen we een kijkje in de keuken nemen bij Omrin Heerenveen, een innovatief afval verwerkingsbedrijf in hartje Friesland. In mijn korte tijd als lid, nu ongeveer 6 maanden, heb ik al mogen ervaren dat er iets bestaat wat ik “het NouW effect” noem. Dit effect zorgt ervoor dat ik nog net iets meer dan gemiddeld mijn nieuwsgierigheid en fantasie de loop laat.

Als student Milieu- & Natuurwetenschappen ben ik aan mijn stand verplicht met de trein en de OV fiets de reis af te leggen. Dat levert veel voordelen op, zo krijg ik al fietsende over de Duitslanddreef meteen een indruk van de enorme omvang van de operatie van Omrin. De eerste vragen en indrukken stromen binnen; Wat zou er precies in die enorme met gras begroeide berg zitten?; Wat doen die vrachtwagens op die berg; Zouden ze echt nog veel afval storten hier?; Of wordt er ook veel verbrand?; Waarom hebben ze hier eigenlijk een eigen tankstation?; en zo kan ik nog wel even door gaan. Ik kan al verklappen dat de dag een groot succes was voor mij, veel vragen zijn namelijk beantwoord, maar ik ben ook opnieuw aan het denken gezet.

De dag is grofweg opgedeeld in drie delen:

- Een introductie in de wondere wereld van huishoudelijk afval door Wilco Urgert.
- Kijken in de keuken van Omrin met een rondleiding door Martin Ettema en presentatie van Hein Grafhorst.
- De visie van Henri Willemsen op belastingen en hun rol op het bevorderen van de circulaire economie.

Wilco Urgert trapt af met een overzicht van het huisvuil landschap. Geen overbodige luxe naar blijkt, want het is een nogal complexe wereld. Opvallend is dat, zoals met veel milieuproblemen het geval, we als mensheid in staat zijn dit probleem van enorme proporties in slechts enkele honderden jaren te ontwikkelen. Het oplossen of indammen zal sneller moeten willen we voor volgende generaties nog grondstoffen over laten op een niet al te vervuilde planeet. Welkom in het Antropoceen.

Als ervaringsdeskundige in de gemeentewereld geeft Wilco ons een goed inzicht in de verschillende aspecten en belangen van afval verwerking. De vraag “Wat is beter, bronscheiding of nascheiding” blijkt nog niet zo makkelijk te beantwoorden, het is nogal situatie afhankelijk. Zo is het voor mensen in hoogbouw een stuk ingewikkelder te scheiden, dan voor mensen met een tuin. Het is de taak van gemeenten om het proces zo makkelijk en efficiënt mogelijk in te richten.

Het is tijd voor de rondleiding. Met een flinke veiligheidsuitrusting van Helm, Hesje, Mondkapje en Intercom gaan we op pad. Eerst naar de nascheidingsfabriek. Zoals ik een van de NouW leden later treffend hoor vertellen, eigenlijk een soort kunstwerk, al ruikt het er niet heel lekker. De kunst zit hem in het in juiste banen leiden van alle stromen, door verschillende trommelzeven; detectiemachines loodst een complex netwerk van lopende banden de verschillende soorten afval fracties naar de juiste plaats. Voor plastic; metalen en restafval zijn dit containers. De ONF (Organisch Natte Fractie) gaat naar buiten, richting de vergistingsinstallaties.

Buiten zien we een ander technisch hoogstandje in de vorm van vergisters, en een volledige gas-opwerkinstallatie. De resultaten van dit alles mogen er zijn. Zoals Hein Grafhorst ons later ook veder zal toelichten wordt over alles bij Omrin nagedacht vanuit een circulaire grondhouding. De vergisters produceren gas, dit drijft een groot deel van het eigen wagenpark aan en voorziet Heerenveen en Joure van gas. En als er dan toch afval verbrand moet worden wordt dit met een zo hoog mogelijk rendement gedaan, waarbij en-passant op duurzame wijze ons strooizout in Harlingen wordt gewonnen.

De doordachtheid en passie die we al zagen in de rondleiding, zien we niet minder bij Hein Grafhorst. Hij presenteert met veel overtuiging de visie van Omrin, en weet daarmee bij de NouW leden veel vragen op te roepen. Afvalverwerking, leren we, kent een grote politieke component. Het is continue zoeken naar de juiste balans van Service, Kwaliteit en Kosten, en elke gemeente of sterker elke wethouder heeft daarop zijn eigen kijk. Als je dat zo beluistert is het een wonder dat we zover zijn in Nederland als we nu zijn op dit gebied, al lopen we in dit geval toch echt een stapje achter op België weet Hein ons te vertellen. Moe maar voldaan nemen we afscheid bij Omrin, om ons te verplaatsen naar een andere locatie voor het verhaal Van Henri Willemsen rondom belastingen.

Waar tot nu toe de dag vrij praktisch gefocust was op afval, neemt de dag zo op het eind een wat meer filosofische wending. Want hoe zouden we eigenlijk onze economie en maatschappij anders moeten inrichten ten dienste van de circulaire economie? Ik merk dat mijn verwachting is dat Henri als belasting specialist een aantal goede aanpassingen aan het huidige systeem gaat voorstellen, maar het verrast me dat in plaats daarvan hij een volledig nieuwe visie met een eigen systeem introduceert.

Dat nieuwe systeem is zelfs al uitgebreid beschreven op <http://www.worldtaxsystem.com/> zal ik later ontdekken. De kern is het verplaatsen van belastingdruk op menselijke energie en interactie (inkomstenbelasting) naar het belasten van materie. Hierdoor wordt het bijvoorbeeld interessant om een specialist iets te laten repareren, in plaats van alles maar nieuw te kopen. Ook zal dit naar verwachting een bijdrage leveren aan het “consuminderen” aangezien wegwerp goederen eigenlijk prijstechnisch niet meer interessant zijn.

Ik ben onder de indruk van de doordachtheid van het systeem, ik zou er vandaag nog voor tekenen, realistisch gezien zal het nog wel een tijd duren voordat elementen van dit systeem geïmplementeerd worden alleen al omdat het zo anders is dan alle andere belastingsystemen wereldwijd.

Het diner ter afsluiting heb ik helaas moeten missen, maar ik heb me door Wilco laten vertellen dat ook dat een succes genoemd mag worden.

- In die met gras begroeide berg zit een hoop afval uit het verleden. Hieruit wordt nog steeds flink wat methaan opgevangen, maar al wel ongeveer 20 keer minder dan een paar jaar geleden.
- Die vrachtwagens storten eigenlijk alleen nog maar wat vervuilde grond en asbest.
- Een eigen tankstation wordt gebruikt om het uit ONF gewonnen gas te tanken in de eigen transportvloot

Kortom alle vragen beantwoord, om te voorkomen dat dit verslag te lang wordt laat ik de nieuwe vragen nog wel even rondspoken in mijn hoofd.

[Foto's zijn hier te bekijken.](#)

